HÚSZ ÉV TELT EL A RENDSZERVÁLTÁS ÓTA (12.)

1989. december: nálunk karácsony, a szomszédban forradalom

Meglepően rövid az emlékezetünk – ezzel mostanság szinte naponta szembesülünk. Ezért 2009-ben, a rendszerváltás 20. évében hónapról hónapra felidéztük, mi történt Szegeden 1989-ben, a sorsfordító időszakban. Sorozatunk befejező része következik.

SZEGED
FEKETE KLÁRA

Lapunkban már megemlékeztünk a romániai forradalom 1989. decemberi eseményeiről. Húsz évvel ezelőtt azonban a történelmi sorsforduló nem egy-két nap alatt „csengett le": egész Szeged lázban égett, a szomszédban, Temesváron zajló események még a karácsonyi készülődésről is elterelték a figyelmet. A pártok – a rendszerváltó évben először – egymást erősítették: segélyszállítmányokat gyűjtöttek, konvojokat küldtek Romániába.

Aki viszont ezekben a vérzivataros időkben csak saját magával volt elfoglalva, az igyekezett az év végéig visszafizetni kedvezményes, 3,5 százalék kamatozású OTP-hitelét. Egyszer volt Budán kutyavásár: olyan rendelet született, hogy ha az adós a fennálló tartozása 55 százalékát egy összegben bevitte a bankba, a fennmaradó 45 százalékot elengedték. Aki nem Béres-cseppért állt sorban, az naphosszat az OTP előtt szobrozott.

De lássuk, mi történt még 20 évvel ezelőtt Szegeden, azon kívül persze, hogy a temesváriaknak adakoztunk, és a szeretteinknek karácsonyi ajándékot vásároltunk.

Fura, de csupa olyan dolog esett meg, amellyel kapcsolatban elfogja az embert a déja vu érzése. Zöldágünnepet tartottak például a Régi Hungária kivitelezői: nem sejtették, hogy 20 év elteltével még mindig hasonló ünnepségre vár majd a szegedi nép. 1989-ben felújították a Gombát, a városiak panaszkodtak, hogy nincs hová fürödni járni. Megjelent az egészségügyi dolgozók szakszervezetének bértáblája, hogy rosszul keresnek az orvosok, a fizetésük 20 éves gyakorlattal is csak 9000 forint körüli. Súlyos anyagi gondokkal küszködött a kórház és a rendelőintézet, emelkedett a munkanélküliség, mindennek felment az ára a lakbérektől kezdve a villamosjegyekig. Ja, és a város szégyenfoltja, a Marx tér: a városi tanács vb-ülésén arról tanácskoztak: valamit kezdeni kellene a piaccal...

Mécs László akkor is, most is orvos, önkormányzati képviselő

„Fiatal orvosként, barátaimmal együtt kerültem bele a politikába: ha korábban rendszerváltoztatást akartunk, 1989-ben sem állhattunk félre, nem várhattuk, hogy majd valaki megcsinálja helyettünk. Ezért volt az, hogy a kezdeti időkben a politika erkölcsi, elvi alapokra épült, tanárokkal, történészekkel, orvosokkal. Ma már mosolyogva gondolunk vissza a történtekre, arra, ahogy vitatkoztunk egy-egy félmondaton, vagy gépkocsi tetejére szerelt hangszóróval jártuk a várost, kevertük a plakátragasztót, varrtuk éjszaka a transzparenseket, és még nem tudtuk, mit hoz a jövő. Köszönöm a sorsnak ezt az iskolát, sőt köszönöm a negatívumokat is: az emberi gyarlóság megismerését... Megtanultuk, milyen érték lenne az elfogulatlanság és az egzisztencia megtartásával egy valódi politikai függetlenség. 1989 decemberében a romániai forradalom nyitott új fejezetet számunkra. Egyik szemünkkel a képernyőt figyeltük, a másikkal a karácsonyfát, szerveztük az adakozásokat, majd a fegyverropogás közepette kísértük át a konvojokat. Magyarságot is itt tanultunk: aki nem élte át, az nem tudja, milyen találkozni egy olyan közösséggel, amelyik számít Magyarországra. Akkoriban csodálatos szellemi sziporkázás volt egy MDF-gyűlés! Érvek és ellenérvek, igazi egyénisége k feszültek egymásnak. Körbenézve ma már alig látok közülük valakit. A rendszerváltoztatásban részt vevők nagy része mára kiszorult a politikából, egzisztenciálisan tönkrement, vagy a családja hullott szét. Csalódottak legyünk hát? Elmulasztott lehetőség volt ez a 20 év? Nem gondolom..."

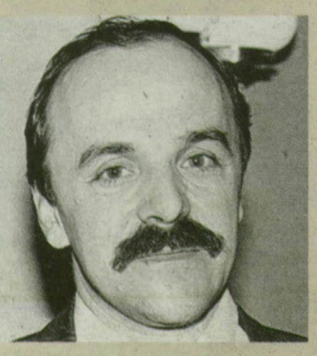

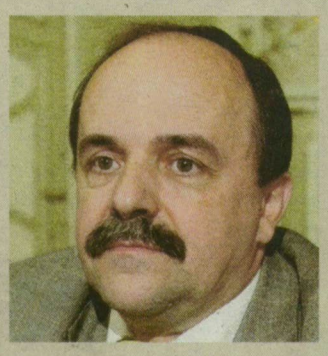

Révész Mihály 20 éve tanár volt, ma önkormányzati képviselő

„A történelem gyakran feladja a leckét, de még gyakrabban maga is leckévé válik. Ha meg benne élve szeretnénk értékelni, sokszor esünk tévedésbe. A 20 évvel ezelőtti események értékelése ezért is nehéz. Az akkori történéseket számomra legtisztábban egy opera-előadás felidézése jeleníti meg: temesváriak adták elő Verdi Nabuccóját Szegeden. A közönség ovációja nem elsősorban a művészeknek és a zenének szólt, hanem a szabadságélmény átélésének. A színház emelkedettségéből hazatér az ember a hétköznapokba, remélve azt, hogy valamit megőrizhet belőle, de a forradalmakból, a rendszerváltásokból hová lehet 'hazatérni'? Számomra ez nem volt kérdés, hiszen pályám kezdetétől a mai napig tanítok, s minden más csak ezután következik. A reformkörös aktív politizálás után is visszatértem a közoktatásba, de akkor sem váltam el a tanítástól, amikor a politikai események mindannyiunkat magukkal ragadtak, sőt: a gyors változások között éppen az segített a napi döntésekben, hogy az emberi gondolkodás nagyjaival együtt tehettem fel a kérdéseket, s a tanítványokkal együtt kereshettem a válaszokat. Amikor például megalapítottuk az MSZP-t, másnap pont Platónnal foglalkoztunk az óráimon... Ma elmondhatjuk, hogy a világ szabadabb lett, de azt már nem tudjuk pontosan, kik és mennyiben lettünk szabadabbak. Ehhez tudnunk kellene, mi volt az, amiből kiindultunk. Az akkor elmúlt 40 év nem volt jó, ez biztos, de a politikai válaszokon kívül máig nem született olyan tudományos elemzés, amely hosszú távon megállná a helyét."

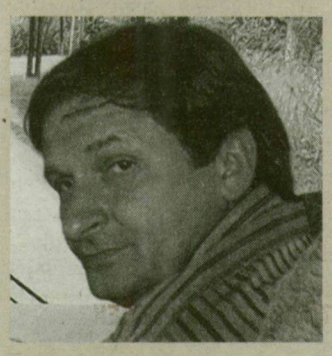

Családi események

SZEGED

HÁZASSÁGOT KÖTÖTT

Ander Csaba és Csúzdi Erika, Hőrits László Miklós és Hőrits Zsuzsanna, Gulyás Sándor és Andódy Olga, Tóth-Buzder János és Szél Erzsébet Etelka, Szűcs István és Fodor Olga Ilona, Nacsa Tibor Antal és Vastag Ibolya Mariann.

SZÜLETETT

Kovács Zoltán Lászlónak és Jakabfy Ágnesnek Mózes, Király Lászlónak és Konyári Krisztinának Emilián, Markovics Flóriánnak és Csáki Alexandrának Milán, Posztós Csabának és Gajdán Edinának Emília, Lukácsa Achilles Istvánnak és Kincses Zsanettnek Lehel Álmos, Martonosi Gábor Istvánnak és Czibolya Annamáriának Lara, Bunda Szabolcsnak és Katona Ildikónak Zsófia, Balog Attilának és Virág Zsuzsannának Rebeka, Sós Tamásnak és Nagy Margitnak Csilla, Bánfi Balázsnak és Hevesi Évának Nóra, Bubla Zsolt Józsefnek és Banga Henriettnek Henriett és Zsolt, Czibulya Tamásnak és Bozó Andreának Máté, Lászlai Ferenc Attilának és Ambrus Beátának Flóra Beáta, Asztalos Gergelynek és Labozár Irénnek Milán Gergő, Albert Jonatánnak és Hier Susanne-nek Árlen, Hevesi Jánosnak és Balog Arankának Attila, Kis Gábornak és Bogár Judit Ildikónak Boróka, Tolnai Pál Zoltánnak és Kalmár Ramónának Zoltán Kevin, Molnár Csabának és Czipera Tímeának Amira, Végh Mihálynak és Nagy Mária Katalinnak Mihály, Juhász-Nagy Lászlónak és Tóth Tünde Erzsébetnek Kornél, Agárdi Lászlónak és Albert Teréznek Laura, Sós Lászlónak és Weisz Zsuzsának Aurél, Manzák Attila Lászlónak és Stefanecz Henriettának Rebeka, Sami Istvánnak és Veleczki Beatrix Katalinnak Roland, Király Attila Csabának és Juhász Annamáriának Ákos Levente, Török Ákosnak és dr. Várkonyi Katalin Tündének Zoltán Béla és Zsuzsanna, Kiss Tamásnak és Ster Szilvia Mónikának Kiara Gréta, dr. Mihály Róbertnak és Aranyi Katalinnak Márton, Erdéli Gézának és Kocsis Krisztinának Máté Géza, Márton Gábornak és Szász Veronikának Julianna Emma, Szécsi Róbert Istvánnak és Bagaméri Nórának Anna Nóra, Kovács Gábor Balázsnak és Buborék Zsuzsanna Máriának Bertram, Kovács Szilárdnak és dr. Makranczi Edina Lillának Zalán, Orosz Józsefnek és Bihari Anettnak Vanda, Nagy György Zoltánnak és Skultéti Lindának Boglárka Lilla, Tombácz Árpádnak és Telekes Krisztinának Luca, Deák Gergelynek és Gyalog Enikőnek Viktória, dr. Tanács Róbertnak és Kiss Zsuzsannának Dániel, Lenkey Csabának és Mihály Melinda Ivettnek Dominik Csaba, Martus Ferenc Zsoltnak és Kothencz Mónikának Máté, Nemes Bélának és Sinkó Krisztina Mariannának Nóra, Telek Botondnak és Janicsko Enikőnek Boglárka, Balogh Zsoltnak és Martonosi Andreának Kitti, Lengyel Zsoltnak és Horvát Georginának Kolos, Szabó Attila Bálintnak és Dékány Anitának Nóra Julianna és Csongor Gyula, Tóth Róbert Zoltánnak és Dunai Tímeának Tamás, Kádár-Németh Gyulának és Kígyós Éva Csillának Kata, Bánóczki József Csabának és Puskás Hajnalkának Petra, Temesvári Attila Sándornak és Joó Ildikónak Attila, Arva Stefannak és Boros Edinának Dániel, Márta Gábornak és Bodó Renátának Dominik, Ádám Csabának és Kiss Krisztinának Balázs, Ábrahám Zsoltnak és Huczek Helgának Gréta, Kiss Krisztiánnak és Wolford Anikónak Félix, Meleg András Bélának és Szász Ágnesnek Hédi, Dörnyei Sándornak és Kardos Angelikának Sára, Folberth Péter Lászlónak és Apró Gabriellának Péter, Renkó Csaba Norbertnek és Isaszegi Andrásnak Norbert Andor, Fábián Péternek és Horváth Ildikónak Bence és Hanna, Bera Gábornak és Gaál Edinának Lina Franciska, Kardos Gyulának és Rácz Ditkének Edina, Buni József Krisztiánnak és Juhász Dórának Ádám József, Kis Gábornak és Dékány Juditnak Blanka, Kis Gábornak és Vitéz Katalinnak Lea és Zoé, Kréz Tibornak és Kurcsics Hajnalkának Napsugár, Tegzes Lajosnak és Balog Mónikának Alexa, dr. Jankovics Lászlónak és Urbán Gabriellának Ilona, Szijjártó Csabának és Szabó Zsuzsannának Csanád, Molnár András Péternek és Szabó Gabriellának Barnabás nevű gyermeke.

MEGHALT

Török Pálné Terhes Rozália, Szegedi János, Ördög Imréné Lukács Margit, Simon Józsefné Erdei Katalin, Kis Sándorné Jani Margit, Hódi Istvánné Rácz Valéria Ilona, Fodor Márton István, Kurunczi Zoltánné Márki Ilona, Bedő Mihály, Tatárné Cseh Jusztina, Sárkány József, Dóczi István, Varga Károly, Baka István, Schmidtné Balogi Margit, Fendrik László, Kiss Ferenc, Kovács Mihály, Csányi Zoltán Józsefné Nánási Terézia Julianna, Király Józsefné Kovács Ilona, Simon Kálmán, Szél Frigyes, Németh Gizella, Wenner Péterné Györki Katalin, Papdi Imréné Huszta Mária, Pap Katalin, Gál Ferenc Lajos. dr. Tóth József, Szűcs József Dezsőné Léber Erzsébet, Kócs Imre Lajos, Szilvási György, Kondász István Péter, Molnár Antal, Kothencz János, Fórián Lajosné Kovács Mária Valéria, Fülöp Gézáné Biczók Rozália, Kéri Imréné Rack Mária, Fodor József, Papp Lajos, Sövényházi Zoltán, Pázmándiné Molnár Ilona, Kohajda Mihályné Scheibel Erzsébet Éva, Kolompár Menyhértné Csurár Anna, Bába István, Bába József, Bodó Józsefné Farkas Piroska, Mizsei Árpádné Varga Erzsébet, dr. Szögi Tiborné Goóg Mária, Kendl Ádám, Kiss László, Füstös Imréné Borsódi Terézia, Lőrincz Mihályné Vőneki Ilona Erzsébet, Urbán Vincéné Tanács Piroska, Árok Ferencné Kiss Julianna, dr. Várkonyi Tiborné Szobonya Anna, Sepp Ferenc, Papp Józsefné Rózsa Julianna, Szűts Győzőné Bohus Erzsébet, Király Istvánné Kopál Juliánna, Szorcsek Gézáné Fogas Julianna, Rajna Sándorné Szűcs Margit, Kiss Istvánné Gonda Ilona, Szűcs László, Guba Pálné Gödér Margit, Rácz Gábor, Juhász Ferencné Ocskó Erzsébet, Túrú István, Kmetyó József János, Kéri Pál, Csordás-Tóth Lajosné Pakai Rozália Mária, Vecsernyés Vincéné Nagy-Molnár Ágnes, Kovács Sándor Istvánné Zana Erzsébet Margit, Fogarasi István, Juhász-Papp György Istvánné Fonyó Aranka, Csizmás József, Kulcsár János, Gyurkovics Elekné Katona Margit, Pinkovics Antal, Peták Péterné, Braun Lajosné Hunyi Julianna Klára, Szabó András, Jakucs Sándor, Galiba István, Pálffy Zoltán, Hernádi Józsefné Molnár Margit, Csábi Józsefné Ocskó Mária, Kasza Lajosné Boros Julianna, Ábrahám-Tandari Lajos, Lázár Antalné Pintér Mária Magdolna, Gémes Mátyásné Pécsi Klára, Tóth Józsefné Makra Ilona, Csipak Menyhértné Bencsik Mária, Körösi Péterné Borbély Anna, Fodor István, Lengyel Irén, Csák Józsefné Tóth Katalin, Bobó Ferenc, Sáricz István, Kucsora István, dr. Hegedűs Andrea Gabriella, Dobó Andrásné Cserép Viktória Piroska, Szécsényi Józsefné Gál Irén, Bezzeg Mátyás, Nyári Zoltán László, Bodor János Sándorné Barabás Éva, Dóczi Illésné Ótott-Kovács Rozália, Rusz Aurél, Dula Istvánné Benkő Erzsébet, Fekete Zsolt, Szigethy Kálmán László, Varga Istvánné Béres Irén, Elek Lászlóné Czeglédi Magdolna, Varga Józsefné Szikszer Etelka, Szabó Lászlóné Böhm Viktória Klára, dr. Wahl Ernőné Schlachter Katalin, Engi Józsefné Sirokmán Juliánna, Juhász István, Szabó Dezsőné Kürti Anna, dr. Lehoczky Károly Lajos, Rácz Erzsébet, Pintér József Sándorné Szabó Ida, Csillag Mihály, Királyházi Ilona, Kövesdi Ferencné Zsurzsucz Flóra, Gelei Tiborné Somló Veronika Mária, Olajos Ferencné Domonics Gizella, Módra Gézáné Börcsök Etelka Erzsébet, Labos Gézáné Gáspár Anna, Schenk Tibor, Balázs Pál, Török Béláné Szobácsi Margit, Szekeres Zsolt, Murvai József, Basa Ferenc József, Berta Istvánné Erdei Mária Erzsébet, Markó István, Szűcs István, Lőrik György.

MAKÓ

MEGHALT

Mészáros Jánosné Nádasdi Mária (Földeák), Lehoczki Pálné Sebők Anna (Pitvaros), Török Sándorné Papós Erzsébet Etel, Görbe Sándor Ferenc, Apjok Sándorné Kiss Mária, Kiss Sándor, Mészáros Mihályné Bakacsi Erzsébet, Kiss Jánosné Német Piroska Katalin, Kardos Mihályné Kocsis Rozália, Sarnyai Pál Péter, Szabó Vilmos, kotroczó József.

SZENTES

HÁZASSÁGOT KÖTÖTT

Vollár Zoltán és Kacur Magdolna, Tar János és dr. Bartha Éva, Szabó Zoltán Mihály és Czeiger Terézia.

SZÜLETETT

Lévai Jenő Gézának és Váczi Zsuzsannának Diána Zsuzsanna, Piti Péter Pálnak és Zoltai Zsuzsannának Gábor Soma, Gulyás Zoltánnak és Labádi Nellinek Adrián, Vincze Viktornak és Biácsi Terézia Erzsébetnek Viktória, Blaskovics Róbertnek és Túri Gabriellának Annabella, Uhrin Imrének és Tóth Piroskának Milán Márk, Bihari Józsefnek és Berezvai Hajnalkának Kamilla Hajnalka, Kanfi-Horváth Csabának és Takács Hajnalkának Csanád, Beke Attilának és Vigh Andreának Hanna Laura, Szabó János Árpádnak és Túri-Kis Andreának Gabriella, Kun Miklósnak és Ádász Erikának Lilla, Balogh Zoltánnak és Czvikk Évának Ádám Zoltán, Csala-Nagy András Zsoltnak és Asztalos Szilviának Emma Laura, Csontos Gergőnek és Hajdu Éva Hajnalkának Nelli, Czagány Gyulának és Milinker Évának Vivien, Balla Iván Miklósnak és Botos Krisztina Tündének Tamás Zsolt, Matuz Jánosnak és Iványi Évának Réka, Muikku Janne-Pekka Laurinak és Péter Erikának Marianna Eila, Orosz Imre Zsoltnak és Antal Tímeának Kata, Mihály Péternek és Horváth Alidának Virág Mirella, Garai-Szabó Gábor Imrének és Pap Szilvia Rózsának Bálint Gábor, Nemesnyik Zoltánnak és Makai-Kiss Mariannának Milán, Bodnár Andrásnak és Szabó Hajnalka Anikónak Máté András, Besztercei Imre Márknak és dr. Gál Editnek Máté, Farkas Viktornak és Domokos Andreának Zalán, Tóth Zoltánnak és Bálint Ágnesnek Zoltán, Bari Tamásnak és Janzsó Krisztinának Barnabás, Trájer Lajosnak és Révész Mariannak Mariann nevű gyermeke.